

Historie evropské integrace z pohledu práva

Rozšiřování ES/EU

Změny primárního práva

Vývoj ES - územní expanze

- 1952 + 1958 – Francie, Německo, Itálie, Belgie, Nizozemí a Lucembursko
- 1973 – VB, Dánsko, Irsko; ~~Norsko~~
- 1982 – Řecko
- 1986 – Španělsko a Portugalsko
- 1995 – Finsko, Švédsko, Rakousko, ~~Norsko~~
- 2004 - **Česko**, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko;
- 2007 – Rumunsko, Bulharsko;
- ? – *Chorvatsko a Turecko, příp. další balkánské státy*

Vývoj ES – posilování spolupráce

- 50. léta – počátek integrace, vytváření společného trhu a celní unie
- 60. léta – krize (tzv. Lucemburský kompromis)
- 70. stagnace (ropná krize...)
- 80. léta – nový impulz - JEA (1985 / 1.7.1987)
- 90. léta
  - 1992/ 1.11.1993 – vznik EU - **Maastrichtská smlouva**
  - 1997/1999 – Amsterodamská smlouva
  - 2000/2003 – Niceská smlouva
  - ~~Smlouva o Ústavě pro Evropu~~
  - 1.12.2009 – Lisabonská smlouva (reformní smlouva)
- pozn. nenechte se mást dvojími daty

Zmatení pojmů? - EU, ES vs. EU

- 3 ES – mezinárodní organizace
- EU – není MO! pouze zastřešující entitou bez pr. subjektivity
- EU – pilířová struktura
  - 1. (komunitární) pilíř: 3 (2) ES
  - 2. pilíř: společná zahraniční a bezpečnostní politika
  - 3. pilíř: vnitřní bezpečnost a justice
- 1. pilíř **nadstátní** vs. 2. a 3. pilíř – **mezivládní**
- „maastrichtský chrám“
- vejce 😊
- dnes je vše jinak 😊

Lisabonská smlouva

Proces přijímání

Zdůraznění hlavních změn

Pozice České republiky a „česká výjimka“

Historie LS

- K Niceské smlouvě připojena deklarace o nutnosti dalších změn EU
- Evropská rada – Laeken, dne 15. prosince 2001 přijímá Deklaraci o budoucnosti Evropy (*Laekenská deklarace*)
  - závazek, že se EU stane demokratičtější, průhlednější a efektivnější.
    1. rozdělení a stanovení pravomocí EU a čl. st.
    2. zjednodušení smluv
    3. revize institucionálního uspořádání EU
    4. směřování k ústavě pro občany Evropy
  - svolán Konvent, který vytvořil návrh Smlouvy o Ústavě pro Evropu

Konvent

- poprvé tato metoda použita při přípravě Listiny základní práv a svobod EU
- Složení:
  - 15 představitelů vlád členských zemí;
  - 13 představitelů vlád kandidátských zemí;
  - 30 zástupců národních parlamentů členských zemí;
  - 26 zástupců národních parlamentů kandidátských zemí;
  - 16 členů Evropského parlamentu;
  - a 2 zástupce Evropské komise.
  - celkem **105** členů konventu
  - + pozorovatelé
- návrh následně diskutován Evropskou radou, která schválila definitivní verzi v roce 2004
- Smlouva o ústavě pro Evropu však nebyla úspěšně ratifikována => období reflexe...

LS jako fénix vstávající z popela...

- V roce 2007 Německo jako předsedající stát iniciuje přijetí tzv. Berlínské deklarace - vyjádření vůle přijmout novou smlouvou před parlamentními volbami v roce 2009
- 21. – 23. 6. 2007 – Evropská rada schvaluje mandát pro mezivládní konferenci, vytyčuje základní body
- V říjnu 2007 – schůze Evropské rady pod Portugalským předsednictvím zapracování posledních změn a příprava finální verze nyní již „Lisabonské smlouvy“
- 13. prosince hlavy států podepisují LS v klášteře sv. Jeronýma v Lisabonu

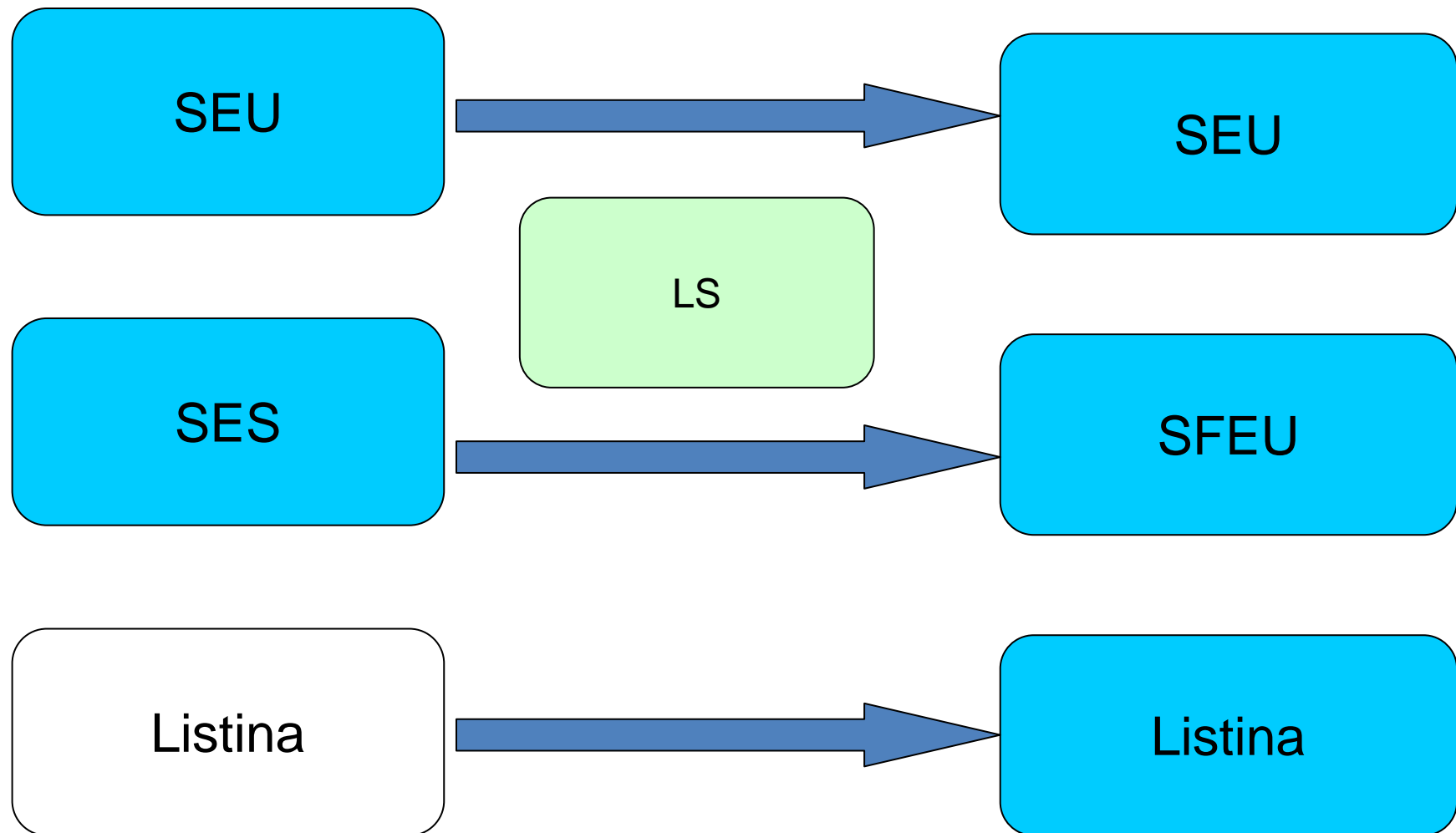
Ratifikace

- mezinárodní:
  - pro vstup v platnost je nezbytná R ve všech čl.st. dle jejich ústavního pořádku.
  - vstup v platnost 1. dne měsíce následujícího po poslední R.
- česká
  - ústava čl.63 : Prezident republiky dále ... b) sjednává a ratifikuje mezinárodní smlouvy; ...
  - ústava čl.39 odst. 4 : K přijetí ústavního zákona a souhlasu k ratifikaci mezinárodní smlouvy uvedené v čl. 10a odst. 1 je třeba souhlasu třípětinové většiny všech poslanců a třípětinové většiny přítomných senátorů.

Obsah LS

- Zapracování změn v rámci mandátu
- Zachování stávající struktury více smluv, ale SES přejmenována na SFEU
- Samotná LS má 2 základní části
- Přiznání PS Listině základních práv formou odkazu na ni (není tedy zahrnuta).

A ještě jednou, tentokrát graficky

Hlavní změny zaváděné LS

- Přiznání PS EU
- Změny institucionálního rámce EU
  - Evropská rada součástí jednotného rámce institucí
  - Stálý předseda Evropské rady
  - vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku
  - Snížení počtu poslanců na 751
  - Snížení počtu Komisařů
  - Změny způsobu hlasování v Radě
- zrušení pilířovité struktury - „komunitarizace“ 3. pilíře EU
- rozšíření hlasování dosavadní spolurozhodovací procedurou

Vystoupení z EU

- Článek 50 SEU
- Každý členský stát se v souladu se svými ústavními předpisy může rozhodnout z Unie vystoupit.
- Členský stát, který se rozhodne vystoupit, oznámí svůj záměr Evropské radě. S ohledem na pokyny Evropské rady Unie sjedná a uzavře s tímto státem dohodu o podmínkách jeho vystoupení, s přihlédnutím k rámci jeho budoucích vztahů s Unií. ... Jménem Unie ji uzavře Rada, která rozhoduje kvalifikovanou většinou po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.
- Smlouvy přestávají být pro dotyčný stát použitelné dnem vstupu dohody o vystoupení v platnost, nebo, nedojde-li k tomu, dva roky po oznámení podle odstavce 2, nerozhodne-li Evropská rada jednomyslně po dohodě s dotyčným členským státem o prodloužení této lhůty.
- OT: který „stát“ již vystoupil?

Listina základních práv Evropské unie

- Doplňuje celkový systém ochrany ZLPS ale nedoplňuje systémy národní.
- Většinou kodifikace stávající judikaturu ESD ve věcech ZLPS
- Nerozšiřuje pravomoci EU
- Uplatnění jen při provádění práva EU

„česká výjimka“

- Obava z možného napadnutí tzv. benešových dekretů
- Doplnění protokolu č. 30 o uplatňování LZPEU v Polsku, VB a nově v ČR
- Politická dohoda o právní dohodě
- Obsah výjimky nejasný:
  - Střízlivá hodnocení – nic zásadního se nemění
  - Kritická hodnocení – výjimka snižuje standard ochrany LPS

Vyberte si...

